

ZBOROVANJA**17. letna konferenca Društva za varovanje okolja in geografske informacijske sisteme SCGIS**

Pacific Grove, Združene države Amerike, 10.–12. 7. 2014

Konferenca Društva za varovanje okolja in geografske informacijske sisteme (*Society for conservation GIS* – SCGIS) je potekala štiri dni v prijetnem okolju na obali Tihega oceana. Ponudila je pester program od delavnic, predavanj in primerov dobrih praks na področju varovanja okolja.

Predavanja so bila iz najrazličnejših področij in jih lahko razdelimo v naslednje sklope: ohranjanje morskih in sladkovodnih ekosistemov, daljinsko zaznavanje, klimatske spremembe, kartografija, programiranje in modeliranje ter ohranjanje kopenskih ekosistemov. Predavanja omogočajo primerjavo različnih pristopov k varovanju okolja ne samo v različnih okoljih, ampak tudi med državami. Nekatera predavanja so bila opremljena tudi s plakati, ki so bili razstavljeni vse dni konference. Pripravili so tudi enodnevno delavnico s področja GIS programske opreme na temo dela z bazami podatkov in topologijo ter metodami, kako analizirati in deliti raziskovalne podatke. Predavanja in delavnice zagotavljajo odlično okolje za iskanje novih idej ter poti za uporabo prostorskih podatkov in orodij v procesu varovanja okolja. Prav tako pogovori z drugimi udeleženci omogočajo širjenje obzorij, včasih pa tudi drug pogled na isti problem.

Posebnost SCGIS konference je v njihovem mednarodnem programu štipendiranja. Štipendisti vsako leto prihajajo na konferenco iz različnih držav, v letošnjem letu iz Argentine, Urugvaja, Tanzanije, Zambije, Indonezije, Bangladeša, Rusije, Ukrajine, Nove Zelandije, Mongolije, Madagaskarja, Venezuele, Japonske in Slovenije. Predstavili so projekte varovanja okolja, na katerih delajo v svoji domovini. Na ta način konferenca omogoča srečevanje ljudi, ki se ukvarjajo z varovanjem okolja na različnih koncih sveta. Izmenjava znanj, izkušenj in predvsem dovolj časa za sklepanje novih poznanstev pa naredijo to konferenco posebno.

Letošnje konference se je udeležilo okoli dvesto ljudi, od katerih je bila velika večina iz ZDA, pečat konferenci pa dajo predvsem štipendisti programa SCGIS. Konferenca poteka na idilični lokaciji v sproščnem vzdušju, katerega vrhunec je druženje vseh udeležencev na obali ob poslušanju morja in kurjenju ognja.

Naslednja konferenca bo potekala na istem kraju med 26. in 29. julijem 2015. Več informacij dobi-te na naslovu: www.scgis.org.

Tomaž Šturm

26. konferenca PECSRL na Švedskem

Göteborg in Mariestad, Švedska, 8.–12. 8. 2014

Med 8. in 12. septembrom je na Švedskem potekalo srečanje *The Permanent European Conference for the Study of the Rural Landscape* (PECSRL) 'Stalne evropske konference za preučevanje podeželske pokrajine'. PECSRL je mednarodna mreža raziskovalcev, ki se ukvarjajo s preteklostjo, sedanostjo in prihodnostjo evropskih kulturnih pokrajin in povezuje geografe, krajinske arhitekto, zgodovinarje, etnologe, arheologe, ekologe, upravljavce pokrajine in ostale strokovnjake, ki jih zanimajo evropske pokrajine. Glavni cilji mreže so vzpostavljane osebnih stikov in izmenjavanje informacij med raziskovalci, izboljšanje interdisciplinarnega sodelovanja, pospeševanje sodelovanja med raziskovalci ter gospodarstveniki in utemeljevanje novih pobud na področju raziskovanja evropskih pokrajin ter gospodarjenja z njimi.

Letošnjo konferenco so organizirali štirje oddelki iz Univerze v Göteborgu: Oddelek za ekonomijo in družbo, Oddelek za ohranjanje, Oddelek za globalne študije in Oddelek za zgodovinske študije. Pri organizaciji so jim pomagali še regija Zahodna Gotlandija (*Västra Gotland*), Biosferni rezervat otočja na jezeru Vänern v vzpetino Kinnekulle (*Biosfärområde Vänerskärgården med Kinnekulle*).

Prvi del bienalne konference je potekal v Göteborgu, tretji dan smo udeleženci lahko izbirali med štirimi ekskurzijami po podeželju Västra Götaland, zadnja dva dni pa smo bili v mestecu Mariestad. Organizirana je bila tudi pokongresna ekskurzija v Finnskogen v okrožje Värmland na zahodu osrednje Švedske.

Prek 250 udeležencev iz več kot 30 držav je v štirih dneh predstavilo pet plenarnih predavanj, 198 referatov in 13 posterjev. Tokratna vodilna tema je bila odkrivanje logike pokrajine. Koncept pokrajine je namreč še vedno subjektiven, kar odpira vrsto možnih interpretacij, zato je bil namen konference osvetliti vrednotenje, spreminjanje, monitoring, rabo in tudi zlorabo podeželske pokrajine. Konferenca je bila vsebinsko razdeljena na devet tematskih sklopov: 1) biosferni rezervati in druge mednarodne oblike (za)varovanja pokrajine, 2) ekosistemske storitve: omejitve in možnosti, 3) pokrajine in vrtovi, 4) pokrajina kot dediščina, 5) presojanje značaja pokrajine in vključevanje narave ter kulture, 6) upravljanje s pokrajino in praktična znanja, 7) modeli in tehnike pri urejanju pokrajine, 8) načrtovane pokrajine in zgodovinski vidiki pri načrtovanju pokrajin ter 9) podeželske pokrajine: koncepti in pristopi. Z omenjenimi temami so se vsebinsko dopolnjevale tudi ekskurzije: 1) Pokrajine v bližini mest, rekreacija in ohranjanje narave, 2) »*Stripping the fields*« – odkrivanje zgodovinskih slojev kmetijske pokrajine, 3) Pokrajine v vrtovi in 4) Biosferni rezervat otočja na jezeru Vänern v vzpetino Kinnekulle (*Biosfärområde Vänerskärögården med Kinnekulle*).

Konferenca je ponudila širok nabor vsebin, med katerimi bi želeli posebej izpostaviti predavanja na temo zgodovinskega raziskovanja pokrajin, razumevanja procesov preoblikovanja pokrajine in vloge skupne kmetijske politike EU pri preoblikovanju pokrajin. Ena poglobitnih ugotovitev je bilo spoznanje, da so glavne gonilne sile, ki vplivajo in spreminjajo podeželske pokrajine, različne politike in zakonodaje. Čeprav te delujejo lokalno, na njihov razvoj vplivajo globalni akterji, dogodki in razmere.

PETER KUMER

Slika: Udeleženci konference si na terenu ogledujejo kmetijska zemljišča, ki so bila last nekdanje pašne skupnosti.

Slovenijo smo na tokratni konferenci zastopali s kar petimi referati in sicer:

- *Management objectives and motivations of small-scale forest owners in Slovenia* (Peter Kumer in Nika Razpotnik Visković, Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU),
- *Social respectability of the farming profession and part-time farming: factor of rural landscape change? Case of Slovenia* (Nika Razpotnik Visković in Peter Kumer, Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU),
- *The importance of historical datasets to the comprehension of current rural landscapes – on the example of Slovenia* (Danilea Ribeiro, Matija Zorn in Andraž Čarni, Geografski inštitut Antona Melika in Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU),
- *The values of cultural services in a landscape* (Mateja Šmid Hribar in Mimi Urbanc, Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU) in
- *Sustainable potential of urban gardening for short food supply chain* (Marina Pintar, Matjaž Glavan, Majda Černič - Istenič in Andrej Udovč, Univerza v Ljubljani)

Več informacij o konferenci je dostopnih na spletnem naslovu: <http://www.pecsrl2014.com/index.html>, povzetki referatov pa na naslovu: http://www.pecsrl2014.com/files/PECSRL_2014_Conference_Book.pdf. Prihodnja konferenca, katere vodilna tema bodo gorske pokrajine, bo leta 2016 v Innsbrucku in Seefeldu v Avstriji.

Mateja Šmid Hribar, Daniela Ribeiro, Nika Razpotnik Visković

Regionalna konferenca Mednarodne geografske zveze

Krakov, Poljska, 18.–22. 8. 2014

Mednarodna geografska zveza (*International Geographical Union* – IGU) poleg osrednjega kongresa, ki je na programu vsake štiri leta, organizira redna letna srečanja, ki se imenujejo regionalne konferen- ce. Glavna razlika med osrednjim kongresom in regionalno konferenco je, da so pri prvem v programu tudi volitve v različne organe IGU. Letošnja regionalna konferenca je bila sredi avgusta v Krakovu (sli- ka 1), ki je drugo največje mesto na Poljskem in šele tretje največje poljsko mesto na svetu. Največje je v obeh primerih seveda Varšava, medtem ko je v drugem primeru pred Krakovom še ameriški Chica- go, v katerem živi zelo velika poljska skupnost.

Konferenca je bila organizirana pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Poljske, Bro- nisława Komorowskega, z njo pa je bila obeležena tudi 650-letnica ustanovitve Jagelonske univerze (*Uniwersytet Jagielloński*; slika 2) in njenega Inštituta za geografijo in prostorski menedžment, ki je skupaj s Poljsko geografsko zvezo, Inštitutom za geografijo in urejanje prostora Poljske akademije znanosti, Fakulteto za geografijo in regionalne študije Univerze v Varšavi, Fakulteto za zemeljske študije Univer- ze v Šleziji, Inštitutom za geografijo Pedagoške univerze v Krakovu, Fakulteto za geografske in geološke znanosti Univerze Adama Mickiewicza in Fakulteto za geografske znanosti Univerze v Łódźu nosil glavno breme organizacije dogodka. Skupno je torej pri pripravi in izvedbi konference sodelova- lo osem poljskih geografskih inštitucij. Za kako velik dogodek je šlo, pove tudi podatek, da je bilo v njegovo organizacijo vključenih kar 126 prostovoljcev.

Osrednja nit konference se je vrтела okoli treh pojmov oziroma procesov: spremembe, izzivi in odgo- vornost (*Changes, Challenges, Responsibility*). Moderna geografija se namreč ob prepoznavanju in odgovarjanju na sodobne spremembe srečuje s pomembnimi izzivi, kar zahteva veliko mero odgovor- nosti. Konferenca je z vzpostavitvijo foruma med geografi vseh vrst in usmeritev ter z vsega sveta skušala opredeliti možne poti za doseg večje trajnostnosti in učinkovitejšega odzivanja na priložnosti ter nevar- nosti globalnih gospodarskih, družbenih in okoljskih sprememb.

Predstavitve na konferenci so bile izvedene na tri načine. Najbolj obča oblika so bila tri plenarna pre- davanja, ki so posamično obravnavala enega od omenjenih treh osrednjih pojmov oziroma procesov. Glavnina konference je potekala v obliki predstavitev v okviru sekcij komisij IGU in tematskih sekcij. Ves čas trajanja konference so bili na ogled tudi številni posterji, ki so vsem zainteresiranim na zgoščen način predstavljali najnovejše geografske ugotovitve in trende.

MATIJA ZORN

Slika 1: Grad Wawel v Krakovu je bil stoletja sedež poljskih kraljev in je simbol poljske državnosti.

MATIJA ZORN

Slika 2: Konferenca je potekal v prostorih Jagelonske univerze v Krakovu.

MATTJA ZORN

Slika 3: Na predkonferenčni ekskurziji smo si v Beskidih ogledali raziskovalno postajo Inštituta za geografijo Poljske akademije znanosti v Szymbarku. Na travniku nad postajo imajo postavljena številna meritvena polja za erozijske in hidrološke procese.

MATTJA ZORN

Slika 4: Ena izmed medkonferenčnih ekskurzij je udeležence popeljala v rudnik soli Wieliczka pri Krakovu, ki je od leta 1978 na seznamu UNESCO-ve svetovne dediščine. Rudarji so v sol klesali različne skulpture.

Vzporedno so bile udeležencem ponujene še štiri delavnice. Prva se je nanašala na izboljšanje veččin predstavljanja in je bila namenjena zlasti mlajšim geografom, druga je govorila o mestu brez Boga oziroma izvoru ter spremembah religioznega prostora v socialističnih in postsocialističnih mestih, tretja je obravnavala sodobne težnje v fragmentaciji pokrajine in ocenjevanju povezljivosti, četrta pa o konceptu ekosistemskih storitev v prostorskem načrtovanju.

Organizatorji konference so za vse udeležence pripravili več neformalnih družabnih dogodkov. Prvi je predstavljal neke vrste začetno zabavo (*ice-breaker party*), ki je bila prvi dan popoldan takoj po otvoritveni slovesnosti. Drugi večer je bilo organizirano druženje v restavraciji Stara Zajezdnia. Zadnji tovrsten dogodek pa je bil na predzadnji dan konference v obliki gala večerje, in sicer 125 m pod zemljo v znamenitem rudniku soli Wieliczka, ki je od leta 1978 na seznamu UNESCO-ve svetovne dediščine (slika 4). Vsi trije dogodki so omogočali dodatno povezovanje in vključevanje v širšo geografsko skupnost.

V okviru konference sta bili pred in po njej organizirani tudi dve strokovni ekskurziji. Prva (predkonferenčna) je bila med 14. in 17. avgustom na temo degradiranih območij v Šleziji in pobočnih procesov v poljskih Karpatih (slika 3), druga pa med 23. in 25. avgustom v osrednjo Poljsko. Med samo konferenco se je bilo mogoče udeležiti več poldnevni ali enodnevnih turističnih ekskurzij. Poldnevni ekskurziji sta vključevali ogled starega mestnega dela Krakova (slika 1) in socialistične blokovsko-stanovanjske sošeske Nowa Huta, celodnevne ekskurzije pa so ponujale ogled že omenjenega slanega rudnika Wieliczka (slika 4), nacionalnega parka Ojcowski, gradu v kraju Pieskowa Skala, nemškega koncentracijskega taborišča Auschwitz-Birkenau (slika 5) ter romarskih središč Kalwaria Zebrzydowska, Wadowice in Łagiewniki. Poleg tega so organizatorji vsem udeležencem konference vsak dan omogočali brezplačen ogled Muzeja Jagelonske univerze, kjer si je bilo mogoče ogledati marsikaj iz zgodovine poljske geografije.

Konference se je po podatkih organizatorjev udeležilo prek 1300 udeležencev iz 64 držav z vseh celin, s skoraj 1200 predstavitevami in 230 posterji. Slovenska zastopanost je bila glede na bližino kraja razmeroma skromna. Največ udeležencev nas je prišlo z Geografskega inštituta Antona Melika ZRC

MATIJA ZORN

Slika 5: Obiskali smo tudi nekdanje nemško koncentracijsko taborišče Auschwitz-Birkenau, katerega grozote si težko predstavljamo.

SAZU (podpisani). S Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem je prišel Stanko Pelc, s Fakultete za turistične študije Portorož Univerze na Primorskem Anton Gosar, s Fakultete za humanistične študije Univerze na Primorskem Miha Koderman, s Filozofske fakultete Univerze v Mariboru pa Lučka Lorber. Matej Gabrovec je imel dve predstavitvi, in sicer o Spremembah rabe zemljišč od Franciscejskega katastra do danes (soavtor: Peter Kumer) in o tem Ali je netrajnostna mobilnost rezultat vzorca poselitve? Primer Slovenije (soavtorja: David Bole in Nika Razpotnik Viskovič). Aleš Smrekar je predstavljala Okoljsko interpretacijo v zavarovanih območjih v Sloveniji (soavtorja: Mateja Šmid Hribar in Jernej Tiran), Rok Ciglič Določitev naravnih tipov pokrajin na lokalni (občinski) ravni s strojnimi učenjem in statističnimi metodami, Jani Kozina pa Prostorsko razporeditev ustvarjalnosti v Ljubljanski urbani regiji: potenciali za trajnostni uravnotežen razvoj. Stanko Pelc je imel dve predstavitvi, in sicer o Značilnostih mestnega prebivalstva in težavah njihove opredelitve ter o Soočanju z marginalizacijo znotraj družbenih znanosti v primarnem izobraževanju (soavtorici: Maja Umek in Irena Hergan). Anton Gosar je predstavljala Pristanišče Koper in razvojni kontekst Severnega Jadrana. Po dve predstavitvi je imel tudi Miha Koderman, ki je govoril o Izzivih razvoja sekundarnih bivališč v zgornjem Jadranu – primer Občine Piran in Sekundarnih bivališčih v alpskih občinah v Sloveniji: stalen pojav v pokrajini? Tudi Lučka Lorber je imela dve predstavitvi. Govorila je o Podeželskih vrednotah kot razvojnem dejavniku za trajnostni turizem v podeželskih območjih in Razlogih za nazadovanje Slovenije v gospodarskem razvoju v času globalne finančne krize. Nekateri slovenski udeleženci so se posebej izkazali z vodenjem posameznih sekcij. Stanko Pelc je predsedoval eni in sopedredoval dvema sekcijama, po eno sekcijo pa so vodili tudi Anton Gosar, Lučka Lorber in Matej Gabrovec.

Več o konferenci si lahko preberete v oktobrski številki biltena *IGU e-Newsletter* na spletnem naslovu: http://igu-online.org/wp-content/uploads/2014/11/NS12_Oct14.pdf. Naslednja regionalna konferenca Mednarodne geografske zveze bo naslednje leto v Moskvi (<http://www.igu2015.ru/>), čez dve leti pa bo v Pekingu osrednji kongres.

Jani Kozina, Rok Ciglič, Matej Gabrovec, Aleš Smrekar, Matija Zorn

Znanstveni posvet ob 90. letnici prvega zavarovanja Doline Triglavskih jezer

Koča pri Triglavskih jezerih, 5.–6. 9. 2014

Leta 2014 mineva 90 let od podpisa zakupne pogodbe, s katero je bil v Dolini Triglavskih jezer za 20 let vzpostavljen varstveni režim, torej prva uresničitev zamisli o zavarovanju, ki je kasneje prerasla v ustanovitev Triglavskega narodnega parka, kot ga poznamo danes. Jezera, po katerih je dolina dobila ime, kamnine in relief, predvsem pa njena lepota, so tako na prve obiskovalce kot tudi na naravoslovce naredili velik vtis. Slednji so se prvi lotili njenega preučevanja – med njimi je bil na primer botanik Karl Zois, ki je v Dolini že leta 1785 vzpostavil »raziskovalno postajo«. Po letu 1880 se je obisk Doline okreplil, saj je Avstrijski turistovski klub (ÖTC) postavil planinsko kočo pri Dvojnem jezeru. Postopoma se je krepila zavest o biseru narave, ki ga je treba ohranjati naslednjim generacijam.

Ob 90. letnici je Geografski inštitut Antona Melika Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti (ZRC SAZU) v sodelovanju z Javnim zavodom Triglavski narodni park, Ljubljanskim geografskim društvom, Planinsko zvezo Slovenije ter Planinskim društvom Ljubljana-Matica, organiziral znanstveni posvet v Koči pri Triglavskih jezerih, ki se ga je udeležilo skoraj 50 ljudi. Zamisel za to srečanje se je porodila lani ponesrečenemu sodelavcu Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU Bojanu Erhartiču, ki je velik del svoje raziskovalne poti opravil prav v Dolini Triglavskih jezer. Bojan je čutil dolg do te pokrajine, zato je dal pobudo za posvet in prav pri pripravi na to srečanje, je sklenil svojo življenjsko pot. Njegovi kolegi z inštituta smo nadaljevali njegovo delo in ob pomoči drugih ustanov izpeljali ta dogodek.

Prvi dan posveta je devet vabljenih predavateljev predstavilo prispevke z različnih področij. Obravnavali so: zavarovanje Doline Triglavskih jezer (Peter Skoberne, Javni zavod Triglavski narodni park), njeno geologijo (Andrej Šmuc, Naravoslovnotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani), reliefne značilnosti

MATIJA ZORN

Slika 1: Posvet je potekal in situ v Koči pri Triglavskih jezerih. Stene koče krasijo slike Bojana Erhartiča.

MATIJA ZORN

Slika 2: Geološke posebnosti Doline Triglavskih jezer je predstavil Andrej Šmuc.

Slika 3: Dolina Triglavskih jezer jeseni.

(Mateja Ferk s sod., Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU), jezera in življenje v njih (Anton Brancelj, Nacionalni inštitut za biologijo), nova spoznanja o rastju (Igor Dakskobler, Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU), zgradbi in razvoju smrekovih gozdov (Aleš Poljanec, Zavod za gozdove Slovenije), spremembah rabe tal (Matija Zorn s sod., Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU), posvetili pa so se tudi planinskemu odkrivanju (Peter Mikša, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani), ter estetskemu vrednotenju reliefnih oblik (Aleš Smrekar s sod., Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU). Vse obravnavane teme bodo objavljene v monografiji, ki bo izšla v okviru knjižne zbirke Geografija Slovenije, katere izdajatelj je Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, povzetki predavanj pa so objavljeni v Zborniku povzetkov, ki je dostopen na spletnem naslovu: http://giam2.zrc-sazu.si/sites/default/files/90-letnica-zavarovanja-doline-triglavskih-jezer_povzetki.pdf.

Drugi dan posveta sta bili organizirani strokovni ekskurziji po Dolini Triglavskih jezer med Dvojnim jezerom in Jezerom v Ledvicah. Tematiko žive narave sta predstavila Tanja Menegalija in Peter Skoberne iz Javnega zavoda Triglavski narodni park, tančice skrivnosti razvoja nežive narave v Dolini pa so odstirali Andrej Šmuc (slika 2) z Oddelka za geologijo Naravoslovnotehniške fakultete Univerze v Ljubljani ter Mateja Ferk in Matija Zorn, oba z Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU. Poleg tega je bila organizirana tudi fotografska delavnica posebej posvečena Bojanu Erhartiču, saj je bil vrhunski naravoslovni fotograf in prav pri Dvojnem jezeru sta se spoznala z mojstrom fotografije Stanetom Klemencem. Slednji se je odzval vabilu in vodil delavnico, ki je kljub meglenu vremenu odlično uspela.

V okviru posveta je bilo v Koči pri Triglavskih jezerih tudi odprtje fotografske razstave Bojana Erhartiča z motivi iz Doline (slika 1 in 3). Sprva je bilo mišljeno, da bo to potujoča razstava, vendar so dali upravljavci kočje pobudo, naj bo stalna, saj so fotografije doživele izjemno dober odziv med obiskovalci. Kljub temu si je bilo mogoče jeseni 2014 ogledati razstavo tudi v Infocentru Triglavska roža na Bledu in Atriju ZRC SAZU v Ljubljani.

Aleš Smrekar, Matija Zorn

14. mednarodna konferenca Annales Pilar 2014

Zagreb, Hrvaška, 5. 9. 2014

Inštitut družboslovnih znanosti Ivo Pilar (*Institut društvenih znanosti Ivo Pilar*; <http://www.pilar.hr/>) in Društvo za hrvaško gospodarsko in okoljsko zgodovino (*Društvo za hrvatsku ekonomsku povijest i ekohistoriju*; <https://sites.google.com/site/ekoekohist/>) sta 5. septembra organizirala 14. mednarodno konferenco Annales Pilar 2014 na temo razvoja okoljskih gibanj in okoljske miselnosti. Konferenca, na kateri se je zbralo več kot 40 strokovnjakov različnih vej družboslovja, je bila namenjena izmenjavi znanj in izkušenj s področja razvoja okoljskih gibanj ter okoljske miselnosti. Na njej so se zbrali strokovnjaki iz cele Evrope, kar je vplivalo na zanimivost predstavitev in razprav. Glavni poudarek je bil namenjen okoljski zgodovini, razvoju družbene ekologije, varovanju okolja in človekovim pravicam ter trajnostnemu razvoju in okoljskim politikam. Konferenca je bila sestavljena iz treh posameznih sklopov, pri čemer je bil prvi sklop namenjen razvoju okoljske miselnosti in okoljski gibanj na Hrvaškem in drugje po Evropi. Drugi sklop je bil namenjen vlogi politike in religije pri razvoju okoljske misli, tretji sklop pa je bil namenjen predvsem okoljski zgodovini. Podpisana sem bila edina udeleženka iz Slovenije. V soavtorstvu z Alešem Smrekarjem in Matijo Zornom (vsi Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU) sem predstavila prispevek z naslovom Razvoj okoljske miselnosti v Sloveniji. V okviru konference je bil izdan tudi zbornik povzetkov, ki je dostope na spletnem naslovu: http://www.pilar.hr/images/stories/dokumenti/annales_2010/2014/Annales_2014-Sazeci.pdf, članki s posveta pa bodi izšli v hrvaški okoljskozgodovinski reviji *Ekonomska i ekohistorija*.

Katarina Polajnar Horvat

Forum Alpinum 2014

Darfo Boario Terme, Italija, 17.–19. 9. 2014

Sredi septembra je bil v kraju Darfo Boario Terme v dolini Val Camonica (Lombardija) v Italiji 11. Forum Alpinum, ki je neformalno združenje in konferenca obenem. Njegovi začetki segajo v leto 1994, ko sta Švicarska akademija znanosti in Švicarska akademija humanističnih in družbenih znanosti povabili raziskovalce in deležnike iz vseh alpskih dežel na prvi Forum Alpinum v švicarski Disentis. Ideja, ki je usmerjala pobudnike, je bila povezati raziskovalce iz vseh alpskih dežel (mednarodni značaj) in različnih znanstvenih področij (interdisciplinarni značaj) z deležniki z različnih področij javnega življenja (transciplinarni značaj). V naslednjih letih je imel Forum Alpinum srečanja na vsaki dve leti v različnih državah in se je posvečal širokemu spektru znanstvenih in širših družbenih vsebin. V vseh državah članicah je spodbudil nacionalno sodelovanje na področju raziskav, povezanih z Alpami.

Mednarodno sodelovanje je vodilo v ustanovitev Mednarodnega znanstvenega komiteja za preučevanje Alp (*International Scientific Committee on Research in the Alps* – ISCAR). Leta 1999 so ISCAR-jevo konvencijo podpisale naslednje inštitucije: Avstrijska akademija znanosti z Dunaja, Univerzitetna in raziskovalna mreža iz Grenobla, Bavarska akademija znanosti iz Münchna, Nacionalni gorski inštitut iz Rima, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Švicarska akademija znanosti in Švicarska akademija humanističnih in družbenih znanosti iz Berna. Temeljni namen ISCAR-ja je spodbujati znanstveno raziskovanje Alp in ga vpeti v mednarodno raziskovanje gora, podpirati interdisciplinarno raziskovanje Alp ter prenos znanja k odgovornim organom in splošni javnosti, zagotavljati kontinuiteto in znanstveno odličnost ter voditi znanstvene raziskave in svetovati odgovornim ustanovam. V različnih telesih ISCAR-ja trenutno deluje 28 oseb. Od Slovencev sta kot člana udeležena Mimi Urbanc z Geografskega inštituta Antona Melika Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti in Andrej Udovč z Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani, kot nacionalni kontakt pa Andrej Kranjc s Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Forum Alpinum je bil do letošnje izvedbe v že omenjenem Disentisu (1994), Chamonixu (1996), Garmischu (1998), Bergamu (2000), Alpbachu (2002), Kranjski Gori (2004), Engelbergu (2007), Argen-

tière-la-Besséeju (2008), Münchenu (2010) in Valposchivau (2012). V letih 2004, 2008 in 2012 se je koncept Forum Alpinum razširil in vključeval Alpski teden (*Alp Week*), ki vsake štiri leta, z namenom razpravljanja o skupnih vprašanjih in interesih, omogoča srečevanje organizacij, združenj in opazovalcev Alpske konvencije – CIPRA, ALPARC, *Alliance in the Alps*, *Club Arc Alpin* in ISCAR.

Forum Alpinum 2014 je tradicionalno organiziral ISCAR ob podpori Predsedstva ministrskega sveta (Služba za regionalne zadeve, samoupravo in šport) dežele Lombardija in Univerze v Milanu ter gostoljubju Občine Darfo Boario Terme. Osrednja tema je bila vrednotenje, raba in upravljanje alpskih virov od lokalne do makroregionalne ravni, pri čemer so bili upoštevani štiri vidiki: Alpe kot blagovna znamka, raba alpskih virov od preteklosti do danes, raba alpskih virov v prihodnje in upravljanje z alpskimi viri. Poleg tega so bili obravnavani tudi lokalni viri v kontekstu alpske makroregije. Vsi ti vidiki so bili poglobljeno obravnavani na delavnicah. Glavna tema razprave o upravljanju virov v Alpah je bila trenutni postopek priprave makroregionalne strategije za alpsko regijo, skupno s prihodnjimi usmeritvami na področju raziskav in makroregionalnega sodelovanja, na primer v okviru Programa Območje Alp 2014–2020. V okviru konference je bila organizirana tudi razstava posterjev in tekmovanje mladih znanstvenikov za najboljši poster. Organizatorji so udeležencem ponudili še dve pokongresni ekskurziji, in sicer poldnevno ekskurzijo s pokušnjo vin v kletih Franciacorta in celodnevno ekskurzijo z obiskom najlepših krajev v dolini Val Camonica.

Od Slovencev sta na konferenci vidnejši pečat pustila predavatelja na plenarnih zasedanjih, in sicer Aleksander Panjek (Zgodovina rabe virov v Alpah) in Mojca Golobič (Sodelovanje: Ali je še potrebno govoriti o njem in zakaj?), medtem ko je Mimi Urbanc moderirala eno od plenarnih zasedanj. Omeniti velja tudi Mojco Stubelj Ars, ki je v natečaju Alpske konvencije za najboljšo diplomsko, magistrsko ali doktorsko nalogo zasedla prvo mesto. Na tokratni natečaj – že drugi po vrsti – je bilo prijavljenih prek 40 nalog s področja turizma in energije.

Forum Alpinum 2014 je nudil platformo za dialog med raziskovalci in politiki, vključno s politiki alpskih držav in regij, Evropske Unije in Alpske konvencije, ki se ukvarjajo s potrebami in perspektivami vključevanja politik za uporabo virov v makroregionalno strategijo ter akcijske načrte.

Jani Kozina

12. bienalni simpozij Geografski informacijski sistemi v Sloveniji

Ljubljana, 30. 9. 2014

Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU je z Inštitutom za antropološke in prostorske študije ZRC SAZU, Oddelkom za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Zvezo geografov Slovenije in Zvezo geodetov Slovenije 30. septembra 2014 v Ljubljani že dvanajstič zapored organiziral bienalni simpozij Geografski informacijski sistemi v Sloveniji.

Namen simpozija je, da se vsaki dve leti srečajo raziskovalci, podjetniki, učitelji, študenti in drugi strokovnjaki, ki pri svojem delu uporabljajo geografske informacijske sisteme, ter predstavijo nove metode, podatkovne baze in rezultate raziskav. Zbrane udeležence so pred začetkom prve izmed dveh sekcij nagovorili pomočnica direktorja ZRC SAZU Jerneja Fridl, ki je udeležence pozdravila v imenu direktorja ZRC SAZU Ota Lutharja, dekanja Filozofske fakultete Branka Kalenič Ramšak, predsednik Zveze geografov Slovenije Stanko Pelc ter predsednik Zveze geodetov Slovenije Blaž Mozetič.

V prvi sekciji, ki jo je vodil Blaž Repe (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani), so bila štiri predavanja. Dejan Grigillo (Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani) je predstavil digitalni model reliefa struge hudournika Kuzlovec in matematično modeliranje toka vode, Mateja Breg Valjavec (Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU) je predstavila uporabnost zgodovinskih aeroposnetkov pri preučevanju pokrajinskih sprememb na ozemlju Slovenije, David Bole (Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU) je predstavil metodo za določanje prometne rabe tal, Dimitrij Mlekuž (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani) pa vpliv gostote zračnega laserskega skeniranja na prepoznavnost arheoloških sledov.

V drugi sekciji, ki jo je vodil Žiga Kokalj (Inštitut za antropološke in prostorske študije ZRC SAZU), je Dejan Jenko predstavil modeliranje prostorskih vzorcev delovne mobilnosti in selitev z vektorskimi polji, Jerneja Fridl (Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU) je predstavila rezultate prostorskih analiz slovenske literarne zgodovine, Urša Kanjir (Inštitut za antropološke in prostorske študije ZRC SAZU) je predstavila samodejno zaznavanje plovil na optičnih satelitskih posnetkih, Peter Pehani (Inštitut za antropološke in prostorske študije ZRC SAZU) pa je predstavil procesno verigo za samodejno obdelavo optičnih satelitskih posnetkov.

Predstavitve je izbral organizacijski odbor simpozija na predlog recenzentov 19 prispevkov, objavljenih v monografiji *Digitalni prostor*, ki je izšla kot 12. knjiga v zbirki GIS v Sloveniji (knjiga je dostopna na spletnem naslovu: <http://giam2.zrc-sazu.si/sites/default/files/9789612547141.pdf>).

Zaradi finančne stiske in nekoliko manjše udeležbe kot v preteklih letih, simpozija se je udeležilo približno 50 ljudi, se je letošnji dogodek odvijal v Prešernovi dvorani SAZU na Novem trgu v Ljubljani. Morda je bil tudi nekoliko manjši prostor, ki je ustvaril zelo prijetno, a hkrati tudi svečano vzdušje, vzrok za izjemno zanimanje nad prikazanimi vsebinami, saj so udeleženci po vsaki predstavitvi aktivno sodelovali in postavljali zanimiva vprašanja.

Naslednji simpozij bo organiziran v jeseni leta 2016.

Rok Ciglič, Drago Perko, Matija Zorn

Evropska konferenca ESRI 2014

Split, Hrvaška, 13.–15. 10. 2014

Mednarodna evropska konferenca uporabnikov ESRI je največji evropski dogodek posvečen geografskim informacijskim sistemom. Letos je potekala v Splitu. Konferenca, na kateri se je zbralo več kot 550 strokovnjakov s področja geografskih informacijskih sistemov ter drugih sorodnih raziskovalnih vej, je bila namenjena znanstveni in strokovni izmenjavi znanj in izkušenj. V okviru konference, ki je gostila predstavnike iz 48 držav, se je odvijalo 18 tehničnih delavnic, štiri okrogle mize in 70 predstavitev uporabnikov. Dogodki so potekali vzporedno, zato je bilo nemogoče zaobjeti vse. Glavni poudarek tehničnih delavnic je bil namenjen predstavitvi novih izdelkov podjetja ESRI (predvsem ArcGIS Pro 10.3) in prikazovanju uporabnosti geoinformacijskih orodij na različnih področjih. Na okroglih mizah je bil poudarek na vzpostavljanju in deljenju podatkov na področju spletnih geografskih informacijskih sistemov, pa tudi podpora raziskovalnim projektom in podobno. Predstavitve uporabnikov so bile med zanimivejšimi deli konference, saj so bile vsebinsko zelo raznolike. Njihov glavni namen je bil, prikazati, kje vse se geografski informacijski sistemi uporabljajo v praksi. Glavno sporočilo konference je bilo »Povezovati, ustvariti in prispevati«. Poleg omenjenih dogodkov je bil v predverju organiziran tudi sejamski del, kjer so potekale predstavitve različnih ponudnikov, predvsem na področju programski in spletnih rešitev ter daljinskega zaznavanja.

V okviru konference so predstavniki Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, Mateja Breg Valjavec, Katarina Polajnar Horvat in Aleš Smrekar predstavili prispevek o uporabnosti geografskih informacijskih sistemov pri upravljanju podtalnice na primeru Ljubljanskega polja.

Naslednja evropska konferenca bo v Salzburgu v Avstriji septembra prihodnje leto, svetovna na julija v San Diegu. Več informacij nadete na spletni strani: <http://www.esri.com/events>.

Katarina Polajnar Horvat

Letna konferenca ADUK 2014: Umetnost za življenje

Cardiff, Združeno kraljestvo, 16.–17. 10. 2014

Sredi oktobra je bila v največjem velškem mestu, Cardiffu, letna konferenca organizacije ADUK (*Arts Development UK*) z naslovom *Umetnost za življenje (Arts for Life)*. Dogodek je gostil *Wales Millennium Centre*, pri organizaciji pa je sodeloval tudi Velški svet za umetnost (*Arts Council of Wales*).

JANI KOZINA

Slika: Mešalna miza v glasbenem studiu Univerze Južni Wales (University of South Wales), ki je bila nekoč v lasti svetovno znanih glasbenikov Erica Claptona in Jimmyja Pagea.

Konferenca je bila v prvi vrsti namenjena kulturnikom na področju umetnosti, uradnikom, svetovalcem in drugim, ki se z umetnostjo neposredno ali posredno ukvarjajo v Veliki Britaniji. Umetnost je del tako imenovanih kulturnih in ustvarjalnih dejavnosti (*cultural and creative industries*), ki veljajo v zahodni civilizaciji za enega najhitreje rastočih gospodarskih sektorjev, veliko priložnosti pa ponujajo tudi na družbenem področju, saj je ena temeljnih predpostavk njihovega razvoja prostorska bližina različnih deležnikov. Velika Britanija je država, ki je med prvimi prepoznala številne potenciale kulturnih in ustvarjalnih dejavnosti ter si za njihovo spodbujanje in razvoj vseskozi prizadeva. Eno takšnih prizadevanj predstavlja tudi organizacije ADUK in njihova vsakoletna konferenca.

Glavnik namen konference je bil mreženje med različnimi akterji s področja umetnosti oziroma kulture v Veliki Britaniji. Dvodnevnega dogodka se je po podatkih organizatorjev udeležilo 139 ljudi. Prvi dan je poleg uvodnih nagovorov in plenarnega predavanja priznanega analitika kulturne politike, Petra Starke, vzporedno potekalo več sekcij, ki so obravnavale različne teme, kot so: izdelava strategije razvoja kulture, zagotavljanje financiranja za kulturo, povezava med kulturo in skupnostnimi prostori, razvoj kraja v povezavi s kulturo in podobno. Popoldan je bil rezerviran za ekskurzije. Udeleženci so lahko izbrali eno od štirih ekskurzij, ki so obdelale različne kulturne in umetniške znamenitosti Cardiffa in/ali njegove okolice. Večerni del je bil namenjen druženju in navezovanju neformalnih stikov med udeleženci. Drugi dan je bil podoben prvemu, a brez ekskurzij, je pa zato postregel z dvema plenarnima predavanjema, ki sta ju imeli Dai Smith in svetovalka za kulturo Laura H. Drane, ter skupno delavnico za vse udeležence.

Konferenca Umetnost za življenje je predstavljala vpogled v razvoj sektorja kulture v eni od držav, ki za to nameni veliko pozornosti, sredstev in energije. Določeni izsledki bodo koristili pri prenašanju dobrih praks v slovensko okolje, kjer smo se širšega pomena in potencialov kulturnih ter ustvarjalnih dejavnosti začeli šele dobro zavedati.

Jani Kozina